

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 12Svp/4/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200231
Dátum vydania rozhodnutia: 30. januára 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Vačok
Funkcia: predseda senátu, sudca spravodajca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9622200231.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD. a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., JUDr. Anity Filovej, JUDr. Moniky Valašikovej, PhD., JUDr. Juraja Vališa, LL.M. v právnej veci žalobcu: K. O., adresa trvalého pobytu: E. Q. XX, XXX XX, dátum narodenia: XX. Q. XXXX, v zastúpení: Mgr. Rastislav Otruba - advokát, so sídlom: Kvačalova 55, 010 04 Žilina, vedený Slovenskou advokátskou komorou pod reg. č. 6384, voči žalovanému: D. U., adresa trvalého pobytu: E. Q. XX, XXX XX, dátum narodenia: X. G. XXXX, v zastúpení: JUDr. Jaroslav Kiapeš - advokát, so sídlom: Štúrova 31, 031 01 Liptovský Mikuláš, vedený Slovenskou advokátskou komorou pod reg. č. 797, v konaní o žalobe vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy, takto

rozhodol:

I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky žalobu z a m i e t a .

II. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky priznáva žalovanému právo na úplnú náhradu účelne vynaložených trov konania.

Odôvodnenie

I. Podania účastníkov konania

1. Žalobca doručil dňa 7. novembra 2022 na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „správny súd“) ako neúspešný kandidát na starostu obce Liptovská Sielnica žalobu vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy. Navrhol v nej, aby správny súd zrušil výsledok volieb starostu menovanej obce a zaviazal žalovaného povinnosťou nahradiť mu trovy konania v plnom rozsahu. Svoju žalobu odôvodnil nasledovne:

· žalovaný mal porušiť volebné moratórium tým, že sa vo volebný deň (29. október 2022) zdržiaval v blízkosti volebnej miestnosti, v čase medzi 12:45 hod - 13:00 hod sa zdržiaval priamo pred volebnou miestnosťou a v čase medzi 16:10 - 16:18 sa zdržiaval vo volebnej miestnosti napriek tomu, že nevykonával volebné právo. Podľa žalobcu žalovaný priamo komunikoval s voličmi a ovplyvňoval ich pred voľbou. Zdržiavaním sa vo volebnej miestnosti žalovaný porušil § 27 ods. 1 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení (ďalej len „volebný zákon“). Žalobca navrhol na podporu svojich tvrdení vypočítať dvoch

svedkov a poukázal pri hodnotení konania žalovaného na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd“), a to uznesenie č. k. PL. ÚS 118/07 zo dňa 5. septembra 2007, uznesenie č. k. PL. ÚS 14/2011-36 zo dňa 23. februára 2011, uznesenie sp. zn. PL. ÚS 78/2011 zo dňa 23. februára 2011,

- zo strany volebnej komisie prišlo k porušeniu usmernení a metodických pokynov. Volebná komisia neupozorňovala voličov na povinnosť odložiť nepoužité alebo nesprávne upravené hlasovacie lístky do na to vyčlenenej schránky. Podľa názoru žalobcu zo strany členov volebnej komisie dochádzalo k chaotickému odovzdávaniu prázdnych obálok ako i hlasovacích lístkov. Volebná komisia pri odovzdávaní obálok a hlasovacích lístkov náležite nepoučila voličov o tom, ako správne upraviť hlasovací lístok, koľko poradových čísel kandidátov môže volič zakrúžkovať, ktoré volebné lístky patria do modrej obálky a ktoré do bielej obálky. Voličovi F. X. v rozpore s § 24 ods. 4 volebného zákona podľa vyjadrenia žalobcu nebola vydaná nová obálka po tom, ako menovaný zalepil obálku bez vloženia hlasovacieho lístka a požiadal o novú. Naopak voličke E. A. to volebná komisia umožnila. Žalobca navrhol vypočítať menovaných voličov,

- po vyhlásení hlasovania za skončené predseda miestnej volebnej komisie (ďalej len „volebná komisia“) v rozpore s § 29 ods. 1 volebného zákona opomenul odložiť nepoužité a nesprávne upravené hlasovacie lístky na osobitné miesto tak, aby s týmito lístkami bola vylúčená manipulácia. Žalobca uviedol, že táto skutočnosť vzbudzuje podozrenie možnosti s dodatočným manipulovaním hlasovacích lístkov v priebehu sčítania výsledkov volieb. Uvedené pochybnosti potvrdzuje aj to, že nekorešponduje počet vydaných hlasovacích lístkov s počtom hlasov jednotlivým kandidátom na starostu obce. Na voľbách sa zúčastnilo 354 voličov, pričom počet hlasov odovzdaných všetkým kandidátom bolo len 352. Podľa názoru žalobcu je zo zisteného nesúladu zrejmá manipulácia s výsledkami volieb, pričom žalobca zdôraznil, že medzi ním a žalovaným v postavení víťazného kandidáta bol rozdiel dvoch hlasov.

2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe navrhol, aby správny súd žalobu zamietol a priznal žalovanému náhradu trov konania vo výške 100 %. Námietky uvádzané v žalobe považoval za bezdôvodné a bezpredmetné. Žalovaný vo svojom vyjadrení:

- poprel, že sa v čase konania volieb zdržiaval v blízkosti volebnej miestnosti, pred volebnou miestnosťou a oslovoval voličov. Uviedol, že v dňoch volebného moratória vrátane volebného moratória mal z titulu výkonu funkcie pracovné stretnutia, kontakt so stránkami, osobné a rodinné stretnutia. Žije a pracuje medzi ľuďmi pričom volebné moratorium neznamená úplnú izoláciu. Pred časom uvádzaným žalobcom mal žalovaný na krátko v postavení starostu obce navštíviť obecný úrad, aby zistil, či tam nie je potrebná súčinnosť. Následne cestou z úradu bol oslovený obyvateľmi obce, aby si prisadol, pričom dvaja z nich už v tom čase boli voliť a jeden dlhodobo nemá občiansky preukaz, takže voliť nemohol ísť. Tieto skutočnosti žalovaný preukazuje čestným vyhlásením jednej z osôb, a to D. F.. Vo volebnej miestnosti bol dvakrát z pozície starostu obce. Dôvodom bolo, že na základe požiadavky zapisovateľky volebnej komisie K. X. bolo potrebné priniesť a nainštalovať notebook a tlačiareň z dôvodu nefunkčnosti pôvodného notebooku. Druhýkrát bol vo volebnej miestnosti z dôvodu potreby do doneseného notebooku nainštalovať do hardvéru určeného k spracovaniu volebných výsledkov okrskových komisií fyzickú formu zápisníc. Poukázal na to, že je starostom malej obce bez zamestnanca v odbore IT. Počas výkonu predmetných prác nekomunikoval s voličmi a nevyvíjal nátlak ako voliť. Uviedol, že navyše v malých obciach prichádzajú voliči do volebnej miestnosti rozhodnutí. Uvádzané skutočnosti žalovaný dokladuje čestným vyhlásením K. X.,

- ku konaniu volebnej komisie uviedol, že volebná komisia na základe jeho skúseností ako voliča si svoje povinnosti vykonávala riadne. Žalovaný nespozoroval žiadne chaotické správanie a ani postup mimo zákonného rámca. Vo vzťahu k namietanému postupu pri voličovi F. X. žalovaný uviedol, že volebná komisia môže na základe usmernení vydať nové hlasovacie lístky. Nie je však oprávnená vydať nové obálky, nakoľko vydávaním ďalších obálok by prišlo k neprehľadnej situácii vyvolávajúcej oprávnené pochybnosti o počte na voľbe zúčastnených voličov. Ku konaniu E. A. žalovaný poznamenal, že účinná právna úprava neupravuje, v akej forme je volič povinný hodiť obálku s lístkami do urny. Pokiaľ teda volič zalepí obálku, potom ju otvorí, vloží do nej hlasovacie lístky a takúto obálku vhodí do urny, neporušuje právne predpisy,

- poukázal na to, že ku konaniu volebnej komisie po skončení hlasovania sa z dôvodu svojej neprítomnosti nevie vyjadriť, avšak s ohľadom na znalosť priestorov si konanie volebnej komisie spôsobom popisujúcim žalobcom nevie predstaviť. Žalovaný poukazuje v tejto súvislosti na to, že

zápisnicu podpísali všetci členovia volebnej komisie bez výhrad. Opomenutie zapečatiť po skončení zratúvania hlasov volebnú dokumentáciu žalovaný považuje za logickú chybu, avšak tvrdenie, že v dôsledku tejto skutočnosti mohlo dôjsť k manipulácii s volebnou dokumentáciou, je podľa názoru žalovaného len ničím nepodložená domnienka. Žalovaný upriamil pozornosť na to, že vo voľbách na starostu obce bolo odovzdaných len 338 platných hlasov, teda nie 352 ako tvrdí žalobca, pričom posúdenie neplatnosti týchto hlasov je na posúdení volebnej komisie. Tvrdenie žalobcu, že počet neplatných hlasov preukazuje manipuláciu s výsledkami volieb je len v rovine dohadov. Tvrdenie, že práve neplatné hlasy je možné niekomu priznať, spochybňuje námietku žalobcu o domnelej manipulácii s výsledkami volieb. Žalovaný poukázal tiež, že žalobca bol prítomný vo volebnej miestnosti ako pozorovateľ, neuviedol však, kedy volebnú miestnosť opustil.

3. Žalobca v podanej replike zotrval na svojich tvrdeniach a právnom posúdení. Rovnako na svojich tvrdeniach zotrval aj žalovaný v podanej duplike.

II. Vykonalé dokazovanie

4. Správny súd si v rámci dokazovania vyžiadal volebnú dokumentáciu obce Liptovská Sielnica. Oboznámil sa s listinnými dôkazmi tvoriacimi prílohu žaloby a vyjadrenia žalovaného. Zaobstaral si tiež informáciu o výsledku volieb z internetovej stránky Štatistického úradu Slovenskej republiky https://volby.statistics.sk/oso/oso2022/sk/vysledky_obce.html.

III. Vybrané ustanovenia, z ktorých správny súd vychádzal

Podľa § 168 prvej vety zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v účinnom znení (ďalej len „SSP“) žalovanému prizná správny súd podľa pomeru jeho úspechu vo veci voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať.

Podľa § 312j ods. 1 SSP ak správny súd po preskúmaní zistí, že žaloba nie je dôvodná, zamietne ju.

Podľa § 24 ods. 4 volebného zákona na požiadanie voliča mu okrsková volebná komisia vydá za nesprávne upravené hlasovacie lístky iné. Nesprávne upravené hlasovacie lístky vloží volič do schránky na odloženie nepoužitých hlasovacích lístkov.

Podľa § 26 volebného zákona za poriadok vo volebnej miestnosti zodpovedá predseda okrskovej volebnej komisie, počas jeho neprítomnosti jej podpredseda. Pokyny na zachovanie poriadku vo volebnej miestnosti a dôstojný priebeh hlasovania sú záväzné pre všetkých prítomných.

Podľa § 27 volebného zákona (1) Vo volebnej miestnosti majú právo byť prítomní, okrem členov okrskovej volebnej komisie, jej zapisovateľa, členov a zapisovateľov volebných komisií vyšších stupňov, členov ich odborných sumarizačných útvarov a voličov, pozorovatelia vyslaní medzinárodnými organizáciami. (2) Zástupca nezávislého kandidáta má právo byť prítomný v priebehu volieb a sčítavania hlasov vo volebnej miestnosti. Obec je povinná vo volebnej miestnosti vyčleniť pre zástupcov podľa prvej vety a pozorovateľov vyslaných medzinárodnými organizáciami osobitný priestor. Tieto osoby možno z volebnej miestnosti vylúčiť, len ak by bol ohrozený priebeh hlasovania a sčítavania hlasov. (3) Vo volebnej miestnosti majú právo byť prítomné aj iné osoby, ktoré prejavili záujem o pozorovanie priebehu volieb a sčítavania hlasov. Tieto osoby možno z volebnej miestnosti vylúčiť, len ak by bol ohrozený priebeh hlasovania, sčítavania hlasov alebo z dôvodu nedostatočnej kapacity volebnej miestnosti.

IV. Právne posúdenie

5. Správny súd konštatuje, že žaloba bola podaná oprávnenou osobou (§ 312c písm. a) SSP) a včas (§ 312e SSP). Podaná žaloba spĺňa všetky požadované náležitosti (§ 312f SSP). Správny súd v danej veci nepovažoval za potrebné nariadenie pojednávania (§ 312h SSP).

6. Správny súd poukazuje na skutočnosť, že v súlade s judikatúrou Ústavného súdu musia byť splnené na vyhovenie žalobe tri základné predpoklady, a to porušenie zákonov upravujúcich organizáciu a priebeh volieb, prípadne zákonov bezprostredne s nimi súvisiacich, príčinná súvislosť medzi zistenou protizákonnosťou volieb a sťažovateľom namietanou neplatnosťou volieb, resp. voľby kandidáta a intenzita protizákonnosti volieb, ktorá spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú (boli) prejavom skutočnej vôle voličov (porovnaj bod 19 uznesenia Ústavného súdu, č. k. PL. ÚS 31/2018-62, zo dňa 16. januára 2019).

7. Z tvrdení žalobcu o zdržiavaní sa žalovaného v blízkosti volebnej miestnosti nevyplýva, že by intenzita aj prípadného takéhoto konania bola spôsobilá ovplyvniť výsledok volieb. Zo žaloby nie je zrejmé, v čom by aj prípadné konanie, ktoré žalovaný popiera, bolo spôsobilé ovplyvniť výsledky volieb. Žalobca síce navrhuje vypočítať dve svedkyne, ale vôbec neuvádza, kto sú uvedené osoby a

akým spôsobom by mohli objasniť celkový stav vecí. Naopak, žalovaný podporil svoje tvrdenia konkrétnymi vyhláseniami osôb, ktoré aj označil.

8. Namietanú prítomnosť vo volebnej miestnosti žalovaný dokladoval potrebou výmeny notebooku a nainštalovaním požadovaných programov. Správny súd v tejto súvislosti upozorňuje, že aj počas volieb môže prísť k výnimočným situáciám, v rámci ktorých je potrebný vstup do volebnej miestnosti. Tu je v zmysle § 26 volebného zákona podstatné, aby bol zabezpečený poriadok vo volebnej miestnosti, za ktorý zodpovedá predseda volebnej komisie.

9. Správny súd mal za preukázané, že žalovaný bol prítomný vo volebnej miestnosti. Samotné ovplyvňovanie volieb žalovaným vo volebnej miestnosti v miere, ktorá by mala za následok takú intenzitu, aby sa mohlo zasiahnuť do volieb ovplyvnením ich výsledku preukázané nebolo. S ohľadom na uvedené treba tiež vziať na zreteľ, že § 27 volebného zákona neustanovuje taxatívne všetky osoby, ktoré sa môžu vo volebnej miestnosti nachádzať. Predmetné ustanovenie neuvádza napríklad voličov, bez ktorých by samotné uskutočnenie volieb nebolo možné.

10. So zreteľom na všetky uvedené skutočnosti správny súd konštatuje, že zo strany žalobcu nebolo preukázané také ovplyvnenie volieb, ktoré by malo za následok nezákonnosť volieb ako celku. Aj Ústavný súd vo vyššie označenom uznesení sp. zn. PL. ÚS 78/2011 uviedol, že pri posudzovaní volebných vád je potrebné nepodceňovať voliča. Uviedol, že len intenzívnejší tlak na voliča spôsobilý ovplyvniť tvorbu jeho slobodnej vôle je volebnou vadou, ktorej dôsledkom môže byť zrušenie výsledku volieb. Taký tlak pritom zo strany žalobcu preukázaný nebol.

11. Pokiaľ by zo strany žalovaného aj prišlo k ovplyvňovaniu voličov v blízkosti volebnej miestnosti a vo volebnej miestnosti, žalobca nepreukázal, aký malo toto ovplyvňovanie vplyv na konečný výsledok volieb. S ohľadom na uvedené preto správny súd vyhodnotil námietky žalobcu v danej časti za neopodstatnené.

12. K námietkam týkajúcim sa postupu volebnej komisie počas priebehu volieb správny súd uvádza, že zo strany žalobcu nebolo preukázané také porušenie, ktoré by mohlo mať za následok ovplyvnenie volebného výsledku. Z tohto dôvodu správny súd vyhodnotil tieto námietky ako nedôvodné.

13. Žalobca v žalobe nekonkretizoval, akými protizákonnými úkonmi volebnej komisie malo prísť k ovplyvneniu výsledku volieb. Navyše v prípade nedostatočného poučovania zo strany volebnej komisie nie je možné konštatovať, že by tým bol dotknutý v neprospech len jeden kandidát. Z internetovej stránky Štatistického úradu Slovenskej republiky vyplýva, že bolo vydaných a odovzdaných 354 obálok, pričom platných bolo 338 hlasovacích lístkov. Počet neplatných hlasovacích lístkov tak bol k zvyšku pomerne nízky. Tvoril približne 4,5 %, pričom celoslovenský priemer bol približne 9,6 % (porovnaj https://volby.statistics.sk/oso/oso2022/sk/suhrne_vysledky.html). Tvrdenia žalobcu o nedostatočnom poučovaní zo strany volebnej komisie sa tak neprejavilo vo volebnom výsledku.

14. Správny súd podotýka, že aj vhadenie prázdnej obálky alebo zle upraveného hlasovacieho lístka do volebnej urny je spôsobom voľby zo strany voliča. Preto je vo všeobecnosti v poriadku, pokiaľ počet platných hlasovacích lístkov je nižší ako počet voličov. Problém by nastal vtedy, ak by bol počet platných hlasovacích lístkov vyšší, ako je počet voličov.

15. Nevydanie ďalšej obálky volebnou komisiou Michalovi Patkovi s ohľadom na rozdiel dva hlasy by tiež samo osebe nemalo vplyv na volebný výsledok, nakoľko žalobcovi by stále k zvoleniu chýbal minimálne jeden hlas. Navyše § 24 ods. 4 volebného zákona, na ktorý poukazuje žalobca, uvádza, že volebná komisia je povinná vydať voličovi na požiadanie hlasovacie lístky. Toto ustanovenie neustanovuje povinnosť volebnej komisie vydať takémuto voličovi novú obálku.

16. Námietky týkajúce sa možnej manipulácie s hlasovacími lístkami v dôsledku neodloženia nepoužitých i nesprávne upravených hlasovacích lístkov na osobitné miesto a nezapečatenie hlasovacích lístkov bez ďalšieho nemohlo ovplyvniť výsledky volieb. Žalobca uvádza len domnienku, že mohlo prísť k manipulácii s hlasovacími lístkami, ale žiadnym spôsobom nepreukázal, že k tomu aj prišlo. V tejto súvislosti je podstatné, že zápisnicu o priebehu a výsledku hlasovania podpísali všetci členovia volebnej komisie, kde s ohľadom na zloženie tohto orgánu funguje krížová kontrola. Spôsob sčítavania hlasov tak žiadnym z nich nebol spochybný a ani žalobca predmetnú zápisnicu vo svojej žalobe nenapáda.

17. Samotný zásah do nezapečatej volebnej dokumentácie po podpísaní zápisnice o priebehu a výsledku hlasovania by nemohol zvrátiť obsah a výsledky prezentované v zápisnici. Takéto porušenie preto nemôže mať vplyv na správnosť výsledkov volieb.

18. Správny súd sa nestotožňuje s tvrdením žalobcu, že manipuláciu s hlasmi majú dokazovať samotné výsledky, v rámci ktorých bol vyšší počet voličov v porovnaní s platnými hlasovacími lístkami. K tomuto správny súd odkazuje na svoju argumentáciu v bodoch 13 a 14 tohto rozsudku.

19. Správny súd si zabezpečil volebnú dokumentáciu, ale s ohľadom na žalobné námietky a obranu nebolo potrebné volebnú dokumentáciu otvárať.

V. Záverečné zhodnotenie a odôvodnenie rozsudku v časti trov

20. Správny súd s ohľadom na vyššie konštatované skutočnosti nezistil dôvodnosť žaloby a preto rozhodol podľa § 312j ods. 1 SSP spôsobom, ktorý je uvedený vo výroku tohto rozsudku.

21. Správny súd priznal žalovanému podľa § 168 SSP náhradu účelne vynaložených trov konania, nakoľko túto náhradu možno od žalobcu spravodlivo požadovať. Žalovaný bol v konaní voči žalobcovi plne úspešný, pričom ako účastník konania má postavenie fyzickej osoby. Správny súd preto považoval za nespravodlivé, aby žalovaný hradil účelne vynaložené náklady v spore, ktorý sám neinicioval a v ktorom bol voči žalobcovi úspešný.

22. Tento rozsudok prijal správny súd jednomyselne.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.